

Съвместна декларация на Групата за равнопоставен достъп до здравни грижи в Европейския парламент и Европейското партньорство за подобряване достъпа на пациентите до здравеопазване

COVID-19 - Да не изоставяме никого – нито сега, нито в бъдеще

Пандемията от COVID-19 е ярък пример за критичната роля на публичния и частния сектор затова никой да не бъде изоставен; затова как пропуските в нашите здравни системи ни правят уязвими, а икономиката пряко зависи от състоянието на здравеопазването. Сега е ключов момент всички заинтересовани страни да покажат колективно лидерство и да направят правилния избор за едно по-добро бъдеще.

Европа продължава да е в епицентъра на глобална пандемия. Избухването и бързото разпространение на COVID-19 постави нашите общества и икономики пред сериозно изпитание. Разкриха се явни пропуски в нашите здравни системи, както и слабости в способността на ЕС да предприема действия в отговор на една от най-тежките хуманитарни и здравни кризи в близката ни история. Нашият непосредствен приоритет трябва да е осигуряването на равен достъп до диагностика, медицински продукти и изделия, както и лични предпазни средства, като се обърне специално внимание на тези, които са изложени на висок риск - здравните работници на първа линия и други ключови професии, хора в несигурно социално-икономическо положение, пациенти с хронични заболявания и други уязвими към социално и здравно изключване. Трябва да се гарантира и продължение на лечението и грижата за пациенти без COVID-19. От ключово значение е и координираният отговор на ниво Европейски съюз за справяне с кризата. Пандемията не зачита граници, затова споделянето на знания, ясните насоки и колективно лидерство са особено важни за гарантирането на ефективна реакция във всички държави-членки.

Непрекъснато снабдяване и достъп до лечение и грижи за всички

Достъпът до лични предпазни средства е от съществено значение за осигуряването на безопасна и ефективна работа на здравните и социалните работници. Предоставянето на нови тестове, респиратори, както и друго оборудване за интензивните отделения е приоритет за диагностиката и лечението на пациентите. Приветстваме обединените усилия и многобройните инициативи на Европейската комисия заедно с индустрията за възможно най-бързото преодоляване на недостига на необходимите медицински технологии в целия ЕС. Бяха засилени усилията за максимално увеличаване на производството, за да се отговори на повишеното търсене на медицински консумативи, например чрез гарантиране на сигурността на веригите за доставки по целия свят и организиране на разпространението на оборудване чрез сухопътен и въздушен транспорт.

Сериозният проблем за нарастващия недостиг на лекарства в ЕС бе на дневен ред и преди пандемията, а сега се задълбочава още повече. Едно от основните притеснения е недостигът на жизненоважни лекарства, използвани за лечение на пациенти с COVID-19. Лекуването на заразени с вируса пациенти със съществуващи вече лекарствени продукти за други заболявания, заплашва да доведе до недостиг в световен мащаб или до значителни и потенциално опасни смущения в достъпа до лечение за пациенти с определени хронични заболявания, за които няма други ефективни заместители. Спешно се нуждаем от координация на действията, за да гарантираме, че тези лекарствени

продукти са достъпни, а непрекъснатостта на лечението е гарантирана за всички пациенти.

Никоя държава не може да осигури наличността на всички основни лекарства самостоятелно. Трябва да има солидарност към държавите, които са най-силно засегнати от пандемията. Призоваваме държавите-членки на ЕС да се въздържат от налагане на бланкетни ограничения на износа или от затварянето на границите. Приветстваме усилията на Европейската комисия за осигуряване на свободното движение и избягване на складирането на ненужни запаси на национално ниво.

Кризата с COVID-19 принуди всички ни да мислим и да действаме по различен начин. Навлизането на телемедицината беше ускорено. Нестихващата необходимост от приложими цифрови решения, като виртуални консултации, вероятно ще нарасне. Използването на структурните фондове за инвестиции в тази област следва да се стимулира, за да се осигури равен достъп до здравни услуги и решения за всички граждани, независимо къде живеят. По този начин на практика ще се приложи стратегията на ЕК за цифровизация на здравеопазването.

Бъдещи ваксини и лечения

Единствено разработването на ваксина и лечение за COVID-19 ще осигури дългосрочно решение за справяне с епидемията. Трябва да гарантираме, че ще подходим към това предизвикателство с общ координиран отговор на ниво ЕС. Европейската комисия вече насочи значително финансиране за научни изследвания в подкрепа на усилията на индустрията да разработи ваксини и ефективни лечения, а Европейската агенция по лекарствата предостави насоки и подкрепа за клиничните изпитвания. Имайки предвид приноса на публичните и частните инвестиции за спешно необходимите научни изследвания, призоваваме всички заинтересовани страни да работят в тясно сътрудничество, за да гарантират, че след като бъдат одобрени новите лечения и ваксини, те ще са налични и финансово достъпни за всички. Трябва да координираме производствения капацитет и да обмислим използването на наличните инструменти на европейско равнище. Провеждането на съвместна процедура за възлагане на обществени поръчки, например, би предотвратила потенциална „война на наддаване“ между държавите-членки.

Осъществяване на Европейската здравна програма

Трябва да разширим солидарността, партньорството и сътрудничеството, доказани в разгара на кризата с COVID-19, в посока на крайно необходим стратегически диалог на високо равнище за създаването на подходяща и ориентирана към бъдещето научноизследователска екосистема в Европа. Дискусията относно гарантирането на налични лекарства за всички пациенти в Европа не бива да приключва с преодоляването на пандемията. Способността за реакция на заплахи за общественото здраве не се гради за един ден, а представлява дълъг и многопластов процес.

Със започналото бавното излизане от кризата, настояваме Европейската комисия да предприеме действия по осъществяването на предварително планирани инициативи, като Стратегията за развитие на фармацевтичния сектор в Европа, Европейския план за борба с рака, както и инициативи, свързани с безопасността на пациентите, развитието на електронното здравеопазване, създаването на общо европейско пространство за

здравни данни и интегрираната грижа, които са все по-важни в настоящата обстановка. Следва да се постави специален акцент върху психичното здраве, като се отчита психосоциалното въздействие на кризата върху много хора в цяла Европа, особено хората с хронични състояния и възрастните хора.

Осигуряване на по-голям капацитет на ЕС

Необходимо е да извлечем поуки от настоящата ситуация и за в бъдеще. Пандемията с COVID-19 показва значението на координираните действия на ниво ЕС за справяне с трансграничните заплахи за общественото здраве. Здравето не е единствено национален въпрос - той е спешен приоритет на европейската и глобалната здравна политика. Ако искаме да запазим ценните постижения на десетилетия европейска интеграция и „Европа на ценностите“, за която говори председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен, не можем да продължим да приемаме силно ограничената роля на ЕС в справянето с основните заплахи за здравето на европейските граждани.

Призоваваме за засилване на компетенциите, финансирането и кадровите ресурси на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) и Европейската агенция по лекарствата (EMA). Трябва да се проучат възможностите за подобряване в дългосрочен план на капацитета на ЕС за противодействие на трансгранични заплахи за здравето – като например антимикуробната резистентност, включително и чрез евентуално адаптиране на Договорите на ЕС.

Сред по-конкретните мерки, които трябва да се предприемат, за да се предотврати разрастването на бъдещи огнища на заразата, е пациентите, медицинският персонал на първа линия, както и други заинтересовани страни да бъдат включени в разработването на политики и процедури по превенция и координация.

Навременно внимание трябва да се обърне на устойчивата и дългосрочна стратегия за здравеопазването

Предвид очакваното тежко финансово въздействие на кризата с COVID-19 върху общото здраве и цялостните икономики в цяла Европа, съществува реална опасност в средносрочен и дългосрочен план достъпът на пациентите до здравни грижи да бъде ограничен от съображения за намаляване на разходите. Всичко това най-вероятно ще доведе до задълбочаване на съществуващите здравни неравенства между и в държавите-членки на ЕС. Затова е наложително да се обърне специално и своевременно внимание на програмата за устойчивост и постигането на универсално здравно покритие, така че европейските здравни системи да бъдат подготвени за бъдещето.

Новосформираната Група на Европейския парламент за равнопоставен достъп до здравни грижи и Европейското партньорство за подобряване достъпа на пациентите до здравеопазване се ангажират да работят заедно за разрешаване на проблемите, повдигнати в настоящата декларация; в полза на пациентите и европейските граждани. Нека се обединим за едно здравословно и устойчиво бъдеще от местно и регионално до национално, европейско и световно ниво.